

ASIA

Tullin menettely oikaisuvaatimuksen käsittelyä koskevassa asiassa

KANTELU

Kantelija arvostelee oikeuskanslerille 22.1.2015 osoittamassaan kirjoituksessa Tullin menettelyä autoverotuspäätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen käsittelyssä. Kantelija toteaa kirjoituksessaan muun muassa, että Tulli ei ilmoittanut hänelle oikaisuvaatimusta käsiteltäessä, että hänen oikaisuvaatimuksensa liitteenä CD-levyllä toimittamaansa aineistoa ei oteta huomioon oikaisuvaatimusta ratkaistaessa. Kantelija toteaa saaneensa tiedon asiasta vasta hakiessaan hallinto-oikeudelta muutosta oikaisuvaatimuksensa johdosta annettuun päätökseen.

SELVITYS JA VASTINE

Tullin selvitys on annettu 15.5.2015. Kantelija on antanut vastineen selvityksen johdosta.

RATKAISU

Kantelija teki Tullille autoverotuspäätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen, jonka liitteenä hän toimitti kuva-aineistoa CD-levyllä. Tulli hylkäsi oikaisuvaatimuksen 23.10.2014 antamallaan päätöksellä, josta kantelija valitti hallinto-oikeuteen. Kantelija on toimittanut valituksensa liitteenä kuva-aineistoa CD-levyllä.

Tulli on hallinto-oikeudelle 4.12.2014 antamassaan lausunnossa todennut, että Tullin turvallisuusohjeen mukaan disketin sisältämiä tietoja ei saa avata, ja että mikäli hakija haluaa disketin sisältämät tiedot huomioitavaksi asiassaan, hänen tulee tulostaa tiedot ja toimittaa ne Tulliin mahdollisen vastaselityksensä liitteenä. Autoverotuspäätöstä koskeva valitusasia on Tullin antaman selvityksen mukaan edelleen vireillä hallinto-oikeudessa.

Tullin selvityksessä todetaan, että sen tietoturvallisuuden toteuttamisohjeen mukaan verkkoon saa kytkeä vain Tullin tietoteknisiä laitteita, ja että esimerkiksi henkilökohtaisten tai Tullin ulkopuolisten henkilöiden muistitikkujen kytkeminen on kielletty. Tulli ei näin ollen tietoturvasyistä ota vastaan USB-muistitikkuja ja CD- tai DVD-levyjä.

Tulli katsoo, että kantelijan oikaisuvaatimusta käsitelleet henkilöt ovat menetelleet tietoturvalisuiden toteuttamisohjeen mukaisesti kieltäytyessään avaamasta kantelijan toimittamaa aineistoa Tullin laitteilla. Tulli katsoo, että kantelijalle olisi kuitenkin tullut ilmoittaa CD-levyn sopimattomuudesta näytöksi heti CD-levyn Tullille toimittamisen jälkeen, ja että tältä osin asiassa ei ole noudatettu hyvää hallintotapaa. Kantelija on selvityksen mukaan saanut tiedon CD-levyn sopimattomuudesta näytöksi vasta Tullin hallinto-oikeudelle antamasta lausunnosta. Tullin selvityksessä todetaan myös, että sen internet-sivuilla ei mainita, että Tulli ei ota vastaan esimerkiksi CD-levyllä toimitettua aineistoa.

Arviointi

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Pykälä sisältää myös perustuslaillisen toimeksiannon siitä, että lailla säädetään hyvän hallinnon takeiden turvaamisesta.

Hallintolain (434/2003) tarkoituksena on toteuttaa ja edistää hyvää hallintoa sekä oikeusturvaa hallintoasioissa. Lain tarkoituksena on myös edistää hallinnon palvelujen laatua ja tuloksellisuutta. Kyseistä lakia on pidettävä viranomaisten toimintaa yleisesti ohjaavana ja viranomaisten toiminnan vähimmäistasoa määrittävänä säädöksenä. Hallintolain viranomaiselta edellyttämästä hyvän hallinnon mukaisesta toiminnasta säädetään muun muassa lain 7, 8 ja 9 §:ssä. Lain 7 §:n mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Lain 8 §:n mukaan viranomaisen on annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kyselyihin ja tiedusteluihin.

Jos viranomaiselle toimitettu asiakirja on puutteellinen, viranomaisen on hallintolain 22 §:n 1 momentin mukaan kehotettava lähettäjää määrääjässä täydentämään asiakirjaa, jollei se ole tarpeetonta asian ratkaisemiseksi. Asiakirjan lähettäjälle on ilmoitettava, miten asiakirjaa on täydennettävä.

Kantelijalle ei Tullin selvityksestä ilmenevällä tavalla ole ilmoitettu, että hänen CD-levyllä toimittamaansa aineistoa ei oteta vastaan. Kantelijaa ei myöskään ole kehotettu toimittamaan oikaisuvaatimuksensa liitteitä Tullin hyväksymässä asiakirjamuodossa. Kantelija on näin ollen voinut luottaa siihen, että kaikki hänen toimittamansa selvitys on otettu huomioon oikaisuvaatimusasiaa ratkaistaessa. Koska kantelijan toimittaman CD-levyn sisältöä ei ole tutkittu, arviota siitä, onko asiakirjan täydentäminen edellä mainitussa lainkohdassa tarkoitettulla tavalla tarpeetonta asian ratkaisemiseksi, ei ole voitu tehdä. Totean, että tältä osin Tullin edellä kuvattu menettely ei ollut hyvän hallinnon mukaista.

Tullin selvityksessä todetaan sen muistuttaneen autoverotusta käsitteleviä virkailijoita hyvän hallinnon takeiden turvaamisesta. Selvityksen mukaan Tullin tietoturvapäällikön ja sähköisestä asioinnista vastaavan tietohallinnon tietoon on saatettu, että Tullin asiakkaita tulee informoida Tullissa käytettävistä tiedostomuodoista ja sähköisen aineiston toimittamista koskevista rajoituksista. Tämän päätöksen antamisajankohtana Tullin autoverotuksen oikaisuvaatimuksen tekemistä koskevia internet-sivuja on päivitetty siten, että sivustolla ilmoitetaan, että Tulli ei ota vastaan oikaisu hakemusten liitteinä muistitikkuja, CD-levyjä tai muita tallennusvälineitä.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Edellä kerrotuilla perusteilla katson riittäväksi kiinnittää vastaisen varalle Tullin huomiota hallintolain edellä mainittuihin säännöksiin hyvän hallinnon mukaisesta menettelystä ja asiakirjan täydentämisestä.

Apulaisoikeuskansleri

Risto Hiekkataipale

Oikeuskanslerinsihteeri

Reetta Kannisto

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi